

2017/2052(INI)

26.1.2018

MIŠLJENJE

Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj

upućeno Odboru za proračune

o sljedećem VFO-u: priprema stajališta Parlamenta o VFO-u za razdoblje nakon 2020.
(2017/2052(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Sofia Ribeiro

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za poljoprivredu i ruralni razvoj poziva Odbor za proračune da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. naglašava golemu važnost zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) kao najstarije zajedničke politike Unije u postizanju javnih ciljeva i pružanju odgovara na promjenjive izazove koji nastaju u vezi s nizom reformi, što je primjerice ključno u proizvodnji visokokvalitetne hrane i nabavi robe te pružanju usluga u neprehrambenom sektoru, sigurnosti opskrbe hranom, kao i stabilizaciji i očuvanju ruralnog stanovništva, kako bi se zajamčila hrana po prihvatljivim cijenama za otprilike 500 milijuna europskih potrošača, teritorijalna i socijalna kohezija te osigurala dugoročna održivost ruralnih područja; nadalje napominje da to svakog građanina EU-a stoji samo 0,32 EUR po danu; podsjeća da poljoprivreda i prehrambena industrija čine 16 % ukupnog prometa europske industrije te da je njima obuhvaćeno više od 44 milijuna radnih mjesta u cijelom lancu opskrbe hranom, 10 milijuna radnih mjesta izravno u poljoprivredi, 11 milijuna poljoprivrednih gospodarstava i 130 milijardi EUR godišnjeg prihoda od izvoza; ističe da ZPP, kroz svoja dva stupa, doprinosi stabiliziranju prihoda poljoprivrednika te istodobno promiče programe zaštite okoliša i gospodarsku aktivnost u ruralnim područjima;
2. ističe da u trenutačnom višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2014. – 2020., i to prvi put, ZPP više nije politika EU-a s najvećim proračunom (nažalost tijekom posljednja tri desetljeća njezin udio u VFO-u smanjio se sa 75 % na samo 38 %); jasno ističe da su brojnim političkim reformama rashodi ZPP-a smanjeni te su postali usmjereniji, više orijentirani prema tržištu i okrenuti poboljšanju konkurentnosti poljoprivrede EU-a;
3. također napominje da je uvrštavanje daljnjih zadaća i ciljeva u ZPP, koji se na tržištu nužno ne plaćaju, provedeno bez povećanja njegova proračuna i tijekom proširenja EU-a na dodatne države članice; ističe da su se izazovi i zahtjevi povećali, uključujući, na primjer, potrebu za time da se osigura sigurnost opskrbe hranom, zaštite ekološki resursi, osmisle održive poljoprivredne prakse, ekologizacija i ulaganje u nove poljoprivredne tehnologije te da se ublaže učinci i utjecaji klimatskih promjena;
4. apelira na Komisiju da poveća ili barem održi na trenutačnoj razini proračun ZPP-a nakon 2020. u cilju održavanja strukture ZPP-a s dva stupa kako bi se pomoglo poljoprivrednicima u svim sektorima da se ostvare ključni ciljevi, to jest povećanje prihoda poljoprivrednika, zaštita i otvaranje radnih mjesta, inovacije i poštovanje ciljeva održivog razvoja, te ispunile obveze u vezi s provedbom Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama; ističe da će svako daljnje smanjenje proračuna ZPP-a imati negativan učinak na konkurentnost poljoprivrednog sektora i regionalni razvoj u EU-u u europskim zajednicama poljoprivrednika i ruralnim područjima, što je mogućnost koju Parlament jasno odbija;
5. smatra da bi proračun ZPP-a trebao odražavati visoku europsku dodanu vrijednost te politike, koja obuhvaća jedinstveno tržište za poljoprivredno-prehrambene proizvode te društvene, ekološke i kohezijske prednosti na razini EU-a te ističe da ZPP više nije samo sektorska politika; smatra da bi se smanjenjem proračuna ZPP-a u odnosu na BDP

27 država članica EU-a smanjila učinkovitost ZPP-a u ostvarenju ciljeva Unije; smatra da bi razina proračuna te politike trebala zajamčiti njezin potpuni status u Uniji u financijskom smislu;

6. naglašava da je ZPP sveobuhvatna i punopravna politika EU-a koja predstavlja jedan od temelja europske integracije; napominje da se tom politikom ostvaruje sve više i više javnih ciljeva te da se reformama na fleksibilan način rješavaju novi izazovi i promjenjive potrebe EU-a i njegova društva; napominje da je odgovorna za uvjete tržišnog natjecanja na jedinstvenom tržištu, čime se utvrđuju predvidljivost i stabilnost uvjeta pod kojima se izvršavaju poljoprivredne aktivnosti;
7. sa zabrinutošću primjećuje da neizvjesnost u pogledu budućnosti ZPP-a u okviru VFO-a već ima negativne posljedice u ruralnim područjima, uz obeshrabrujući utjecaj na osobe koje rade u poljoprivredi, što je stvorilo situaciju koja bi mogla dovesti do krize u EU-u, kako za taj sektor tako i u pogledu opskrbe hranom;
8. ističe da ZPP i njegov proračun tvore zajednički operativni okvir za poljoprivredni sektor Europske unije te da bez tih elemenata europskog projekta ne bi bilo moguće funkcioniranje učinkovitog zajedničkog tržišta za poljoprivredno-prehrambene proizvode u EU-u s obzirom na to da bi se države članice natjecale jedna protiv druge u pogledu razine potpore za poljoprivredu, čime bi se ugrozilo tržišno natjecanje;
9. usmjerava pozornost na visoku razinu ambicija Komisije u pogledu pregovora o trgovini i liberalizaciji pristupa europskom poljoprivrednom tržištu za neke od najkonkurentnijih svjetskih poljoprivrednih proizvođača; s druge strane, ističe da europsko društvo očekuje da će se poljoprivredna proizvodnja u EU-u provesti u skladu s nekim od najstrožih normi i standarda u pogledu kvalitete i sigurnosti hrane, dobrobiti životinja, zaštite okoliša i zaštite od klimatskih promjena; u tom kontekstu ističe važnu kompenzacijsku ulogu ZPP-a i povezane financijske potpore za održavanje konkurentnosti europske poljoprivrede;
10. poziva Komisiju da poduzme daljnje korake u cilju pojednostavnjenja sustava financiranja ZPP-a, smanjenja financijskog i administrativnog opterećenja poljoprivrednika i osiguravanja pravilnog informiranja javnosti o ZPP-u i o tome što je predviđeno njegovim proračunom jer iznos potpore može zavarati s obzirom na to da javnost nije svjesna da su države članice, otkad je ZPP uspostavljen 1962., objedinile svoje resurse kako bi stvorile zajedničku politiku i jedinstveno tržište za poljoprivredne proizvode te da stoga u državama članicama više ne postoji nacionalni pandan ZPP-u; naglašava da je potrebno podići razinu osviještenosti o važnoj ulozi EU-a u poticanju europske proizvodnje hrane i skreće pozornost na činjenicu da ZPP, osim što omogućuje kvalitetne proizvode po vrlo pristupačnim cijenama za Europljane, nudi i prikrivenu korist tako što osigurava da potrošači imaju dodatan raspoloživi dohodak koji potiče druge sektore gospodarstva; ističe da se to može nastaviti samo ako se razina proračuna ZPP-a poveća ili u najmanju ruku održi; podsjeća da bi, kada bi se sve politike financirale isključivo iz europskog proračuna, ZPP činio samo 1 % tog proračuna, što je razumno s obzirom na to da hranom opskrbljuje više od 500 milijuna Europljana; ističe da ZPP čini manje od 0,4 % ukupnih javnih rashoda u EU-u i državama članicama, što je vrlo malo u odnosu na prosječni udio od 49 % BDP-a EU-a koji se troši na javne rashode; ističe da se poljoprivrednici EU-a pridržavaju visokih

standarda u području dobrobiti životinja, okoliša i sigurnosti hrane te im stoga treba pružiti podršku da nastave s tim važnim praksama;

11. naglašava da trenutačna nestabilnost na poljoprivrednim tržištima i iznimna nestabilnost cijena ukazuju na potrebu da se zadrže poljoprivredne subvencije jer one omogućuju da se učinkovitije kontroliraju tržišni nedostaci i da se tim nedostacima upravlja; prepoznaje, u tom kontekstu, da se veće cijene hrane i veća prodaja proizvoda u posljednjih nekoliko godina nisu prenijeli na poljoprivrednike; inzistira na tome da je konkretna potpora nužna za suočavanje s nedostacima pristupa kreditima za poljoprivrednike i s opadanjem prihoda poljoprivrednika; također podsjeća na to da europski potrošači za hranu nisu pripremljeni platiti cijenu koja bi nedvojbeno bila viša kad poljoprivredni sektor ne bi primao javnu potporu;
12. ističe da poljoprivredne subvencije predstavljaju zanemariv iznos u usporedbi s ukupnim BDP-om država članica, ali su ključan element u osiguravanju kontinuiteta poljoprivredne djelatnosti i sigurnosti dohotka za poljoprivrednike; podsjeća da je ZPP ključan kako bi se doprinijelo smanjenju nestabilnosti prihoda u poljoprivredi i pomoglo mladim poljoprivrednicima da uđu u sektor poljoprivrede i svoja gospodarstva učine profitabilnima, čime bi došlo do izravnog i neizravnog zapošljavanja u poljoprivrednom sektoru;
13. napominje da se mora riješiti problem nestabilnosti prihoda, koja proizlazi iz nestabilnosti cijena zbog pogoršanja uvjeta u poljoprivrednom sektoru, osobito zbog porasta troškova proizvodnje; ističe da se ZPP nije u dovoljnoj mjeri posvetio rješavanju problema nestabilnosti prihoda poljoprivrednih gospodarstava i poljoprivrednih tržišta te da bi smanjenje proračuna ZPP-a vjerojatno dodatno pogoršalo taj problem, što bi pogodilo najranjivije sektore u industriji;
14. poziva Komisiju da provede studiju o iznosu koji će se vratiti u Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP) ako se diljem EU-a primijene gornje granice izravnih plaćanja od 150 000 EUR, 100 000 EUR i 50 000 EUR;
15. podsjeća da će Brexit imati predviđeni učinak na ZPP u iznosu od 3,8 do 4,1 milijardi EUR godišnje te stoga poziva Komisiju da nadoknadi taj gubitak pronalaženjem alternativnih oblika financiranja, primjerice povećanjem doprinosa država članica kao postotak bruto nacionalnog dohotka, osmišljavanjem novih oblika sustava vlastitih sredstava, prihvaćanjem nekih reformi koje je predložila Skupina na visokoj razini za vlastita sredstva i poboljšanjem funkcioniranja ZPP-a, u nastojanju da proračun ZPP-a ostane netaknut nakon izlaska Ujedinjene Kraljevine iz EU-a, kako bi se njime moglo adekvatno odgovoriti na aktualne i buduće izazove u europskoj poljoprivredi;
16. traži od Komisije da poljoprivrednom sektoru olakša pristup drugim financijskim instrumentima, kao što je Europski fond za strateška ulaganja (EFSU); smatra da bi, kada je riječ o mogućnosti uspostave novih uvjeta u pogledu plaćanja u okviru ZPP-a, Komisija te uvjete trebala popratiti odgovarajućim povećanjem proračuna; naglašava da je potrebno povećati sredstva radi pružanja odgovora na razne cikličke krize u osjetljivim sektorima poput sektora mlijeka, svinjskog mesa, voća i povrća te ističe da se protiv nestabilnosti cijena treba boriti predlaganjem novih instrumenata, uzimajući u obzir mogući učinak sporazuma o slobodnoj trgovini na te sektore i imajući na umu sve

veću potrebu za poticanjem konkurentnosti europskog poljoprivrednog sektora na globalnoj razini; nadalje usmjerava pozornost na sve veći učinak vanjskih čimbenika na europsku poljoprivredu i ZPP, kao i na potrebu koja se uslijed toga javlja za instrumentima za suočavanje s mogućim budućim krizama na poljoprivrednim tržištima izvan granica EU-a;

17. ističe važnost poboljšanja proračunskog nadzora i poziva Komisiju na izradu politike kojom će se bolje uzeti u obzir svrha i rezultati novca poreznih obveznika EU-a;
18. ističe potrebu da Komisija održi izravna plaćanja jer se njima doprinosi izbjegavanju narušavanja tržišnog natjecanja među državama članicama, te da zadrži vanjsku konkurentnost poljoprivrednih proizvoda EU-a; odlučno odbija uvođenje bilo kakvog nacionalnog sufinanciranja, koje bi značilo djelomičnu ponovnu nacionalizaciju ZPP-a i koje bi moglo dovesti do nastanka različitih ZPP-ova u različitim državama članicama, što bi uvelike pogodovalo uplatiteljima neto doprinosa u proračun EU-a te poremetilo funkcioniranje jedinstvenog tržišta; naglašava da ZPP, kao jedina u potpunosti integrirana politika EU-a, ima najveću europsku dodanu vrijednost i da bi poljoprivredne politike koje bi se financirale na nacionalnoj razini bile znatno skuplje; odbacuje svaki pokušaj da se državama članicama nametne sufinanciranje ZPP-a; priznaje da je važno zadržati financiranje programa ruralnog razvoja imajući na umu njihov doprinos europskoj socijalnoj i teritorijalnoj koheziji, s obzirom na to da ruralna područja čine oko 90 % teritorija EU-a; potiče Komisiju da uzme u obzir različite troškove proizvodnje i rada, kao i doprinos poljoprivrede u pogledu zapošljavanja u pojedinačnim državama članicama, u okviru nastavka procesa konvergencije izravnih plaćanja u Uniji u sljedećem višegodišnjem financijskom okviru te interne konvergencije unutar država članica i njihovih regija; ističe da je važno da državama članicama i dalje budu dostupne različite mjere, uključujući dobrovoljne potpore povezane s proizvodnjom, u cilju održavanja proizvodnje u sektorima ključnim za osjetljiva područja bez narušavanja unutarnjeg tržišta; ističe da izravna plaćanja predstavljaju važnu sigurnosnu mrežu i dohodovnu potporu za poljoprivrednike;
19. naglašava da je poljoprivreda, osobito primarna proizvodnja, posebno osjetljiva na štetu nastalu zbog prirodnih nepogoda uzrokovanih klimom (suše, poplave, oluje, padaline itd.) i stoga apelira na Komisiju da osmisli mehanizam kojim bi se poduprle mjere za smanjenje i sprečavanje takve štete, što bi moglo uključivati i naknadu za gubitke nastale primarnim poljoprivrednim proizvođačima zbog prirodnih katastrofa uzrokovanih klimatskim promjenama;
20. poziva Komisiju da u sljedećem proračunu ZPP-a razmotri mogućnost pomlađivanja tog sektora tako što će se mladima i novim poljoprivrednicima olakšati da u njega uđu, a starijima da ga napuste; potiče Komisiju da nastavi razvijati mehanizme generacijske obnove u poljoprivredi, kojima bi se poduprlo osuvremenjivanje i pomlađivanje poljoprivrednog sektora, uvijek imajući u vidu korištenje i prijenos znanja;
21. podsjeća da većina ruralnih područja pripada regijama u najnepovoljnijem položaju u EU-u, čiji je BDP po stanovniku znatno niži od europskog prosjeka; stoga smatra da je ruralni razvoj i dalje važan izazov za uravnotežen teritorijalni razvoj te da je tim područjima potrebna potpora u pogledu povećanja razine zaposlenosti i životnih standarda te razvoja nepoljoprivrednih uloga; ističe da je promicanje gospodarske i

socijalne kohezije u EU-u i dalje aktualna zadaća proračuna EU-a; stoga smatra da je potrebno povećati proračunska sredstva EU-a za ruralni razvoj u okviru ZPP-a, a kriterijima za raspodjelu te potpore među državama članicama trebaju se i dalje uzimati u obzir razlike u bogatstvu ruralnog stanovništva, njegov broj i veličina prostora namijenjenog poljoprivredi;

22. traži ciljanu ponovnu potporu onih poljoprivrednika kojima je najviše potrebna, uključujući obiteljska poljoprivredna gospodarstva te mala i srednja poljoprivredna gospodarstva, kao i, s pomoću ciljanih praktičnih mjera, poljoprivrednika u planinskim i najudaljenijim regijama u najnepovoljnijem položaju, čime bi se učinkovitije zajamčila proizvodnja hrane i opskrba njome te spriječila depopulacija ruralnih područja; zalaže se za potporu koja bi se precizno usmjerila na osobe koje izravno obrađuju zemlju, ne isključujući pritom poljoprivrednike koji se tom djelatnošću ne bave na puno radno vrijeme, koji su u mnogim slučajevima diversificirali svoje aktivnosti i ne bi smjeli biti kažnjeni za takve napore; napominje da je poticanje poljoprivrede u budućnosti s pomoću odgovarajućeg proračuna ZPP-a i pozitivne diferencijacije za najosjetljivija područja od ključne važnosti za poljoprivredni sektor; poziva Komisiju da predvidi povećanje omotnice za programe za rješavanje problema koji se posebno odnose na udaljenost i otočni položaj (POSEI), kako je Parlament već zatražio, u cilju održavanja tog sustava, koji se pokazao vrlo važnim za najudaljenije regije; podsjeća na to da taj program obuhvaća tri države članice i čini manje od 1 % proračuna ZPP-a; posebno napominje da lokalni razvoj pod vodstvom zajednice, primjerice u okviru programa LEADER, predstavlja učinkovito korištenje sredstava ZPP-a; poziva na povećanje sredstava koja će se dodijeliti u okviru budućeg višegodišnjeg financijskog okvira za osnivanje i razvoj proizvođačkih organizacija;
23. poziva Komisiju da u sljedećem VFO-u podrži pristup poljoprivrednika inovacijama, kao što su moderne tehnike uzgoja i precizna poljoprivreda, povećanjem sinergija među različitim oblicima programa financiranja i poboljšanjem uloge poljoprivrede u istraživačkim programima EU-a; prima na znanje sve veću ulogu i potencijal novih tehnologija u poljoprivredi, ali ističe da su one za velik dio poljoprivrednika i dalje nepristupačne;
24. poziva Komisiju da predstavi prijedlog pravnog okvira za lanac opskrbe hranom na razini EU-a i da zajamči dostatna sredstva za njegovo financiranje kako bi se suzbile nepoštene trgovačke prakse na jedinstvenom tržištu i osigurala određena razina transparentnosti i sigurnosti za poljoprivrednike, koja će im omogućiti da donose odluke utemeljene na informacijama, što će biti korisno ne samo za njih već i za potrošače, te kako bi se izbjegle prakse poput prodaje po cijeni manjoj od troškova proizvodnje, iz čega proizlazi pad prihoda poljoprivrednih gospodarstava; zalaže se za to da se financiraju mjere kojima će se ojačati pregovaračka moć poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom; podsjeća na široku podršku Parlamenta kad je riječ o regulatornom okviru EU-a za rješavanje problema nepoštenih trgovačkih praksi;
25. primjećuje da su proizvođači zainteresirani za programe EU-a za promicanje proizvoda i poziva Komisiju da zadrži trenutačni trend jačanja sredstava za takve programe, ali uz provedbu procjene povezanih administrativnih zahtjeva i uvjeta, koji često predstavljaju poteškoće, posebno za male i srednje i nove proizvođače odnosno udruge koje ih predstavljaju;

26. smatra da prva četiri scenarija koje je Komisija izložila u Bijeloj knjizi iz ožujka 2017. nisu dovoljno ambiciozni; ističe da peti scenarij treba biti polazna točka za sva razmišljanja o budućnosti proračuna EU-a za razdoblje nakon 2020.; smatra da bi trajanje sljedećeg VFO-a trebalo biti što dulje (najmanje sedam godina), uz perspektivu razvoja poljoprivrednog sektora EU-a do 2050., kako bi se zajamčila predvidljivost i stabilnost financiranja ZPP-a za budućnost, osobito s obzirom na važnost sigurnosti opskrbe hranom i povećanu nestabilnost u sektoru, te kako bi se povećali izgledi da pilot programi budu uspješni.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	23.1.2018
Rezultat konačnog glasovanja	+: 32 -: 3 0: 5
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	John Stuart Agnew, Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Richard Ashworth, José Bové, Daniel Buda, Nicola Caputo, Paolo De Castro, Jean-Paul Denanot, Albert Deß, Jørn Dohrmann, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Luke Ming Flanagan, Martin Häusling, Esther Herranz García, Peter Jahr, Ivan Jakovčić, Jarosław Kalinowski, Zbigniew Kuźmiuk, Philippe Loiseau, Mairead McGuinness, Ulrike Müller, James Nicholson, Maria Noichl, Marijana Petir, Laurentiu Rebegea, Bronis Ropé, Ricardo Serrão Santos, Czesław Adam Siekierski, Tibor Szanyi, Marc Tarabella, Marco Zullo
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Franc Bogovič, Stefan Eck, Jens Gieseke, Maria Heubuch, Karin Kadenbach, Momchil Nekov, Sofia Ribeiro, Annie Schreijer-Pierik, Hannu Takkula, Tom Vandenkendelaere, Thomas Waitz
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 200. st. 2.	Stanisław Ożóg

**KONAČNO GLASOVANJE POIMENIČNIM GLASOVANJEM U ODBORU KOJI
DAJE MIŠLJENJE**

32	+
PPE	Franc Bogovič, Daniel Buda, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Jens Gieseke, Esther Herranz García, Mairead McGuinness, Marijana Petir, Sofia Ribeiro, Annie Schreijer-Pierik, Czesław Adam Siekierski, Tom Vandenkendelaere
S&D	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Nicola Caputo, Paolo De Castro, Jean-Paul Denanot, Karin Kadenbach, Maria Noichl, Ricardo Serrão Santos, Tibor Szanyi, Marc Tarabella
ECR	Jørn Dohrmann, Zbigniew Kuźmiuk, James Nicholson, Stanisław Ożóg
ALDE	Ivan Jakovčić, Ulrike Müller, Hannu Takkula
ENF	Philippe Loiseau, Laurențiu Rebega

3	-
GUE/NGL	Stefan Eck, Luke Ming Flanagan
EFDD	John Stuart Agnew

5	0
ECR	Richard Ashworth
Verts/ALE	José Bové, Martin Häusling, Bronis Ropé
EFDD	Marco Zullo

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani